

Jan Willem Roosenbrand 24 juni 2012 Lucas 6:36

preek

Heb je het kaartje al ingevuld van de tijdcollecte? Heb je een paar zaterdagjes over om mensen te helpen met het uitmesten van hun tuin, met een nieuw behangetje? Of heb je zin om in een verzorgingstehuis eens een middagje te helpen met een paar spelletjes Bingo?

Kleine moeite, groot plezier.

Je zou zo'n actie als de diaconie nu houdt in onze gemeente kunnen vergelijken met het verschijnsel van de tienden in het Oude Testament: 10% van je inkomen voor God en je hulpbehoevende naaste. In een soort vanzelfsprekendheid: natuurlijk, want mijn geld is niet mijn eigendom, ik heb het ook maar te leen om er goed mee te doen. 100% van mijn inkomen heb ik gekregen. Ja toch: oké ik heb er hard voor gewerkt, maar die gezondheid, mijn twee rechterhanden, mijn heldere verstand, dat is ook maar gewoon een cadeautje van God.

Jezus zegt kernachtig tegen ons: wees barmhartig zoals jullie Vader barmhartig is.

Dat is precies hetzelfde idee: je leeft zelf van Gods barmhartigheid. Je leeft zelf van het warme hart van God voor jou. Nou, kom op, zet die beweging van God naar jou door in de beweging van jou naar je medemens.

Wees barmhartig zoals jullie Vader barmhartig is voor jullie.

Wat je door kunt geven aan een ander, aan aandacht, aan tijd, aan zorgzaamheid, aan meeleven, dat heb je toch zelf ook eerst gekregen?

Lijkt me belangrijk om dit zo aan elkaar te koppelen: je geeft door nadat je eerst zelf ook je handen hebt opgehouden.

Aan dat woord barmhartigheid, zit vaak de klank dat het een soort gunst is, die je in je grote goedheid aan een zielige persoon geeft. En dan krijg je maar zo een hoogte verschil. Je hebt wat zielige mensen, die er een potje van gemaakt hebben in hun leven, die hun huis hebben laten versmeren, of die oud zijn en achter de rollator lopen, en dan heb je gelukkig ook gezonde mensen, die tijd over hebben, en die zo goed zijn om die zielige anderen even te helpen. "Nee, we hoeven er niks voor terug hoor. Wij redden onszelf wel. Nou ja, een beetje dankbaarheid is altijd prettig,"

Laten we dat alsjeblieft vergeten bij dit woord. Barmhartigheid heeft niks te maken met een fooi die je geeft in je eigen onmetelijke goedheid, vanuit jouw zelfredzame hoogte.

Nee, barmhartigheid is dat je geraakt wordt door de nood van een medemens, dat hij in het middelpunt van je leven komt te staan, en dat je het vanzelfsprekend vindt om als jij wat over hebt, dat aan die ander te geven, juist omdat je zelf zo ervaren hebt dat je zelf ook van de barmhartigheid van een ander afhankelijk bent.

Niemand van ons redt zichzelf.

Ga maar na.

Ook de mensen die zichzelf prima kunnen redden, die een goed inkomen hebben, die hebben dat – meestal omdat er in hun jeugd ouders om hen heen stonden die hen gekoesterd hebben, die een pleister op hun knie plakten en er een kus opgaven als jij gevallen was. Zo ben je groot geworden.

Ook mensen die 300 euro per maand aan VVB kunnen betalen en dat ook doen, kunnen dat doen omdat God zo goed is geweest voor hen.

Tenminste, ik ervaar dat wel hoor, dat ik gezond ben, mijn werk kan doen, mijn inkomen krijg, en ook gewoon dat de zon elke dag weer opkomt, ik ervaar dat wel als goedheid van God. Daar zit niks van mij zelf bij.

Jezus heeft het hier in vers 35 erover dat de Allerhoogste goed is voor wie ondankbaar en kwaadwillig is.

Dat gaat nog een streepje verder dan dat de zon elke dag schijnt en dat er eten op tafel staat.

Dat gaat ook over dat hij zijn zoon heeft gegeven, voor ondankbare mensen die er een potje van gemaakt hebben.

Dat gaat over God en zijn liefde die echt helemaal van één kant komt en blijft komen. Die mensen opzoekt die helemaal niet op God zitten te wachten.

Ondertussen raken die woorden van Jezus me behoorlijk als hij zegt: wee jullie die rijk zijn, wee jullie, het zal slecht aflopen met jullie die nu rijk zijn, die verzadigd zijn, die nu lachen en die het vooral alleen maar leuk willen houden in het leven.

Gaat dat niet over de meesten van ons? Rijk, verzadigd, met een goed humeur?

Ik begrijp dit zo:

Ja, dit gaat over mij als ik me zo rijk voel dat ik God niet nodig heb, dat gaat over mij als ik me zo rijk voel dat ik een ander niet nodig heb, dat ik mezelf prima kan redden.

Dat gaat over mij als ik gelukkig ben met mijn gezin, het fijn heb in het weekend en als dat ook het hoogste doel is in mijn leven: ja, het gaat toch maar om dat je gelukkig bent?

Ja? Nee: Jezus zegt: wee jullie als het er maar om gaat dat jij gelukkig bent. Jij hebt je deel al gehad. Jij redt jezelf wel. Jij hebt geen redder nodig. Jij hebt zelf de barmhartigheid van de hemelse Vader niet nodig. Jij bent rijk en verzadigd, en je geniet van je leven.

Dat gaat over een houding.

Maar toch is dat ook weer te makkelijk, want ik denk natuurlijk dat ik heus wel geld op mijn rekening kan hebben staan, (rijk kan zijn) en ondertussen ook wel weten dat ik de barmhartigheid van God nodig heb. Maar kennelijk zit er in geld, in genoeg eten en drinken, in levensvreugde, een verslavende en verdovende werking waardoor we ons zo makkelijk afsluiten van God en van de ander. Dat we het helemaal gaan zoeken in dit leven, in vandaag en in de komende vakantie, en dat is het dan.

En dan gaan we niet mee in die beweging vanuit het hart van God, zijn warmhartigheid, om die door te geven naar al die mensen die niet lekker op vakantie kunnen, die geen goed gevulde maag hebben als ze de dag beginnen, die niet meer kunnen lachen omdat ze door lichamelijke of innerlijke pijn gekweld worden.

Er zit in goed gevulde portemonnees, er zit in een positief saldo van je rekening zo 'n venijnige kracht om je af te sluiten voor het verdriet van de ander, voor de tranen van anderen, voor de naaktheid van vluchtelingen, voor de uitzichtloosheid van de asielzoeker die niet uitgezet kan worden. En ga zo maar door...

Maar stop, wacht even. Je kunt toch niet het leed van de hele wereld op je nek nemen?

Nee. Dat heeft God zelf al gedaan, door het kruis van Jezus Christus.

Maar daarmee is het verhaal niet afgelopen maar begon het pas. Jij mag het voortzetten. Ik wil jou van harte dienen, en als Christus voor jou zijn.

Dat is barmhartigheid: dat je je nog wilt laten raken door de ellende om je heen.

Nee, het gaat niet om scoren van genoeg zaterdagen voor Present of voor HiP, het gaat niet om scoren, maar het gaat om de ander. Wil je je laten informeren? Heb je aandacht? Zie je je medemens staan? (of liggen zoals de barmhartige Samaritaan)

Het gaat om een houding, een openheid van je hart, een betrokkenheid op anderen die het minder hebben dan jij. Wil je de beweging vanuit het hart van God – daar leef je zelf toch van? Wil je die beweging doortrekken in je eigen leven naar mensen met wie je in aanraking komt en ook naar mensen met wie je juist helemaal nooit in aanraking komt omdat het nou eenmaal jouw slag niet is.

Nee, waren zijn ook niet echt Gods slag mensen, maar zijn barmhartigheid ging wel naar ons uit.

Ik ben blij dat de diaconie plannen heeft gemaakt om ons te stimuleren om meer om ons heen te kijken, naar elkaar, in de gemeente komt eenzaamheid voor, stille armoede, pijn en ziekte. Maar ook met elkaar vanuit de gemeente naar om ons heen, naar de wijk waar de kerk staat, naar de voedselbank die door de recessie nog verder in de problemen komt. En nu met deze tijdcollecte. En hopelijk helpt de diaconie ons om dit niet tot een eenmalige actie te beperken, maar om hier een blijvende beweging van te maken.

Ik ben blij met wat de in de 40 dagen tijd met die papieren over Total Church gedaan hebben. Total Church. Totale kerk. dat betekent dat we echt kerk *zijn*, we gaan niet naar de kerk, nee we zijn de kerk, we zijn niet alleen kerk als we in de kerk zitten, of als we als kring bij elkaar zijn, maar je bent altijd kerk, je bent een familie, ook als je niet aan één tafel zit. Total church, dat is een manier van kerkzijn waarbij je vanuit deze barmhartigheid van God en daarom ook altijd vanuit het evangelie van Christus, die barmhartigheid ook tegenover anderen wil laten voelen.

Total church, daar hoort ook bij anders is het een geamputeerde kerk, dat we als kerk in de samenleving, hier in de Oosterpark, in Lewenborg en Beijum, in Ulgersmaborg en de Hunze en in de Korrewegwijk, dat we daar zoeken naar manieren om barmhartig te zijn, om hart te hebben voor de mensen om ons heen.

Hoe willen we in de samenleving kerk zijn? Hoe wil je bekend staan? De tijd dat de kerk en dat de mensen van de kerk politiek echt wat in de melk te brokkelen hadden, ligt achter ons. We staan aan de marge van de samenleving. En dat is ook eigenlijk helemaal geen verkeerde plek voor volgelingen van de gekruisigde. En laten we dan in de marge ook contact zoeken met wie in de marge staat. Met wie barmhartigheid nodig heeft. In de kerk. ik denk even aan wat Klaas Nanninga voor de dienst vertelde over de herstelcursus. Er zijn zoveel wonden in ons leven. Ik hou zelf elk jaar bij de herstelcursus een paar keer een inleidend praatje, en telkens weer word ik getroffen door de liefdevolle sfeer, van onderlinge aanvaarding, van (om het maar in termen van Lucas

te zeggen:) ‘t delen van barmhartigheid, vanuit de ervaring van Gods barmhartigheid. Naast de alphacursus is deze cursus een mooie manier om kennis te maken met het evangelie, met het evangelie aan het werk, met de kerk op zijn best.

Als we nu meer nadruk leggen op Present, op present zijn in de samenleving, op goed doen, op sociale activiteiten, dan is dat niet een middel om toch weer in de the picture te komen, een middel om toch maar weer het evangelie aan de orde te kunnen stellen. Barmhartigheid mag nooit een middel worden, het is altijd doel in zich. Het doel is de ander. Het doel is de beweging vanuit het hart van God via je eigen hart op gang houden.

Wees barmhartig, zoals jullie Vader barmhartig is.
Warmhartig.

Het gaat in deze kerkdienst, het gaat in de tijdcollecte, niet allereerst om: heb je tijd over voor een ander? Het gaat om een veel belangrijker vraag: heb je hart voor een ander?

In de naam van Jezus.
Amen.